

Koffie om de Hoek-model

De handen en voeten van de zorgzame samenleving in de WMO

1. Voorwoord

De zorgzame samenleving die in de WMO zo centraal wordt gesteld, eindigt tot op heden bij de gemeenten meestal bij het WMO-loket en de inzet van (duur)betaalde hulpverlenende instanties. De kracht van de burgers zelf wordt daarbij dikwijls veronachtzaamd, terwijl dat juist de geest van de hele WMO is!

In dit concept-voorstel wordt een schets gegeven van wat wij willen noemen de handen en voeten van de WMO.

2. Inleiding

Een theorie waarin de zorgzame samenleving van de WMO integratief samenkomt vinden wij in het Koffie-om-de-Hoek-model

Dit model is gebaseerd op bestaande best practices, zoals:

1. de Koffie om de Hoek-praktijk in Gooi en Vecht streek,; en
2. Effe bij moeder An in stadsdeel Westerpark te Amsterdam beide vanuit de GGZ-klanten met het doel tot integratie in de buurt,
3. in Zuid-Limburg koffie-projecten voor de ouderen; en
4. ook de Thé-de-Amicé-bijeenkomsten vanuit de migranten,

dienen als voorbeeld.

Zo'n aanlooppunten in de buurt bereiken, naast bijvoorbeeld de mantelzorgers, zeker ook de thuislozen, waarmee de betrokkenheid van hen binnen de buurt toeneemt en de kans op wegglijden in dakloosheid, eenzaamheid en thuisloosheid zeker verkleind wordt.

3. Koffie om de Hoek

Menige buurtbewoner heeft zin en de ruimte om meerdere burens te ontvangen voor een bakje koffie. Hij/zij ontvangt iedereen uit de buurt, c.q. geïnteresseerde passanten voor een gezellig bakje met een koekje erbij.

Van de mantelzorger die een uurtje ontspanning zoekt, tot de dakloze die in een tentje in het parkje slaapt, kan daar een warm welkom vinden. Ook eenzame ouderen of mensen met een beperking kunnen zich daar aan de koffietafel verwarmen. Elke huiskamer heeft natuurlijk algemene huisregels van respectvolheid en geen discriminatie e.d.

Het publiek kan per huiskamer verschillen, dit hangt af van de gastvrouw/heer, die een eigen kleur aan het geheel kan geven.

De bedoeling is om die huiskamer naar behoefte beschikbaar te doen zijn voor de buurtgenoten en passanten, d.w.z. dagdelen door de week en in het weekend, overdag en 's-avonds.

De gastheer/vrouw dient hiervoor te worden vergoed. Te denken valt aan onkostenvergoeding per maand voor de gratis te schenken koffie, thee en koek. Daarnaast voor de bereidheid iets te betekenen voor de buurtbewoners ontvangt de vrijwillige gastheer/vrouw een belastingvrije vrijwilligersvergoeding van 150 euro gedurende 10 maanden van het jaar, of evenredig verspreid over 12 maanden een iets lager bedrag van ten hoogste 1500 euro per jaar. Hierop wordt door de gemeente uiteraard geen beslag gelegd.

Ook kantines van sportverenigingen of ontvangstruimten van bejaardenhuizen, zaaltjes bij wijkraden en speeltuinverenigingen, ontvangstruimtes in bejaardencentra etc. kunnen een dergelijke openbare functie vervullen. Hierbij zal het ook mogelijk moeten zijn een grote openstelling te bereiken.

4. Buurthuizen en dienstencentra toegankelijk

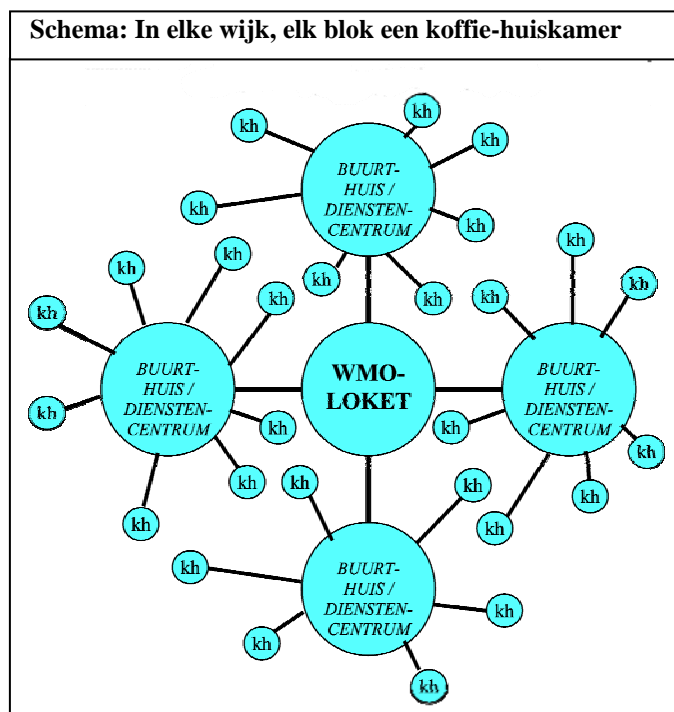
In alle woongebieden dient een buurthuis/dienstencentrum actief te zijn. Deze dienen zich primair te richten op de openstelling voor groepen met een beperking, .Van jong tot oud, van lichamelijk tot psychische beperking, ruimte dient te worden geboden aan (belangen)groepen en dienstverlenende (zelfhulp) organisaties.

Een beheerder dient te bewaken dat al deze groepen gebruik kunnen maken van de ruimten en tevens zorg te dragen voor de indeling en inroostering der ruimten.

Het buurthuis/dienstencentrum heeft eveneens een voorlichtende taak en kan een belangrijke rol, evt, samen met de wijkraden, en zelforganisaties, om buurtbewoners te werven voor het Koffie om de Hoek-gebeuren. In deze centra kan een digitale informatiezuil van vrijwilligerswerk staan. en tevens een PC waarmee men gratis toegang krijgt tot de sociale kaart van het WMO-loket van de gemeente.

Tevens biedt het buurthuis op verzoek ondersteuning en begeleiding aan de gastvrouw/heer van de Koffie om de Hoek **Koffie-huiskamers** (kh).

In het schema vindt u deze huiskamers dan ook gecentreerd rond de buurthuizen / dienstencentra, welke op hun beurt weer zijn gecentreerd rondom het WMO-loket.

5. Huisarts en Thuiszorg

De huisarts (HAGRO) speelt in de indicering van mensen in de wijk een Poortwachtersrol. Hij is de contactpersoon voor de klanten van de hk, die meer hulp nodig hebben, waar het gaat om inschakeling van sociale teams of OGGZ-hulpverlening. Contact met Maatschappelijk Werk en de Eerstelijnspsycholoog heeft de huisarts al vanzelf. Het gaat dus om een kleine uitbreiding van zijn poortwachterstaak. De Thuiszorg, die zich steeds meer wijkgericht organiseert, speelt op haar beurt een grote rol in het attenderen en evt. introduceren van eenzame buurtbewoners op de koffie-huiskamers om de hoek.

6. Het Model

Rond elk WMO-loket komt in de toekomst een netwerk van laagdrempelige buurthuizen en daaromheen weer de Koffie-op-de-Hoek-huiskamers, waarbij de samenleving als geheel op wijkniveau een onderlinge steun vindt die daarnaast een grote signalerende en preventieve waarde heeft.

In de huiskamers komen de verhalen los. Mensen vertellen wat ze weten en kwijt willen. De sociale en financiële armoede in de buurten wordt zo eveneens bestreden.

De Civiele Sociëty van de WMO blijft op deze manier geen lege ballon, maar krijgt met dit Koffie-om-de-Hoek-model voet aan de grond.

Met dank aan Ine Withaar, Petra Krom en Pieter Elberts voor de kritische opmerkingen

Martien Luijckx en Ton de Vries

Gemaakt op 10 augustus 2007, laatst bijgewerkt op 2-1-2008